

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy óra . 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Fojtó légkör.

Budapest, nov. 24.

A fáklyás-ováció az új miniszterelnöknek tehát mégis megtörtént — a demokrácia szent nevében.

Ne firtassuk: vajjon a csupa kormánypárti rendező urak a legmagasabb polczra jutott munka emberében csakugyan a nagy eszmét akarták-e megünnepelni és fáklyavilágnál demonstrálni azt, hogy ezé s általa és benne a polgári munkás szellemé a jövő, avagy a demokrácia eszméje csak álarczul szolgált a politikai célzat eltakarására. Elégedjünk meg az-
zal, hogy az ováció ez alatt a főséges czég alatt ment végbe. És így szívesen áment mondhatunk rá mindnyáján, akik tiszteljük Wekerlét és a hazának érdemes munkását.

Ha azonban ez a fáklyás-tisztelgés a csillogó jelszavu lobogó alatt mégis politikai tüntetés — vagy legalább az is — akart lenni, akkor bizony nem érték el vele semmit. Annyit használt ez a végelgyöngülésben szenvedő u. n. szabadelvű pártnak és az új kormánya állásának megerősítésére, mint a halálos betegségben kinlódónak a kuru-zsló ráolvasása. A közvélemény szeme annyira kinyílt már, hogy nincs annyi fáklya széles Magyarországon, amennyinek fénye azt elvakítani és füstje annak a tisztánlátását elhomályosítani bírná. S ha úgy kellene a tegnap esti fáklyás ünnepséget tekintenünk, mint politikai tüntetést, akkor azt mondanánk reá, hogy fejtelenségével és zűr-zavarával úgy folyt le, mintha a politikai helyzetet akarta volna jelképezni.

A fáklyák fénye kialudt, de a füstje mintha megmaradt volna. A politikai légkör fojtó gőzzel van telítve, amely nehezíti a szem tájékozását és nyomja a lelket. Aggodalom fog el bennünket a jövő iránt; mert érezzük, hogy amiben vagyunk, az ha még nem maga a khaósz, de úgy hasonlít hozzá, mint egyik tojás a másikhoz.

A még mindig uralkodó s a megszokott hatalomhoz kétségbeesetten kapaszkodó kormánypártban forrongás — az elvi egységnek nagy zajjal történt kihirdetése után. A főrendiházban hadüzenet az új kormány programja, illetve ennek kulmináló tétele, a kötelező polgári házasság ellen. Az országban a papság kezdődő mozgalma ugyanaz ellen. Az ellenzék a parlamentben harcra készen. A felekezetek egymás ellen hadilábon. S mindezek mellett a mindinkább vérszemet kapó nemzetiségi mozgalom.

Álljon elő, aki irigyli Wekerlét, a

magyar demokrácia ünnepelt lovagját — a miniszterelnöki széken.

Mentül tovább kísérjük figyelemmel az események fejlődését, annál élénkebben fölujul lelkünkben a sajnálkozás Wekerle iránt, aki — amint hovatovább kiviláglik, — elég gyöngye volt a királynak Bécsben meg nem mondani a teljes igazságot az ország és a pártok helyzete felől és elfogadni a kabinetalakítást oly alapon, amely nem szilárdabb a lápok ingoványánál. Rálépett erre az ingoványra, amely el fogja nyelni a miniszteriumával együtt rövid időn. A kollegáiért nem kár, de nagy kár őérette. Mert olyan pénzügyminiszterünk már elég volt, aki az országot belevitte a pénzügyi hinárba, de aki onnan az egyensúly helyreállításával kihuzta, csak egy volt: ő. Ha elhihetnők, hogy tudva tette azt, amit tett, azért, hogy a koronának ad oculos demonstrálja a mai párturalom tarthatatlanságát, megtennők a római Curtiusnak s azt mondanánk, hogy nemzeti hős, miként az volt, fölládozta magát a hazáért. De így is sajnálnók. Ha azonban tudatlanul ment neki, az öreg Tisza utmutatása mellett, a veszedelemnek, úgy kétszeresen sajnáljuk.

Ez utóbbi oly mértékét adná a „polgár-miniszterelnök“ államférfiúi naivitásának, hogy szinte kedvünk volna az első föltevés mellett állást foglalni. Első sorban mindjárt azért is, ahogy a miniszteriumát összeboronálta. Eltekintve a többiektől, akik legnagyobbbrészt a szerencsétlen Szapáry-kormány bünterheit czipelik magukkal: a belügyek, a legfontosabb reszort élére oly férfit állít, aki közgazgatással soha életében nem foglalkozott. És a kormány programjában még mindig ott van, kimagasló pontként, a közgazgatás reformja, vagyis államosítása. Hát a Wekerle-miniszterium ezzel a műkedvelővel vigye azt keresztül? Ezt komoly ember el nem hiheti; de igenis elhiszi azt, hogy meg fogja azt — ha fogja — csinálni más valaki — más kormányban. A Wekerle-kabinet nem fogja azt megérni.

S miért nem? Azért, mert a hatalmi elődök annyi bűnt követtek el a nemzet ellen, hogy az őket támogató pártnak a reputációját is tönkretették; annyi vihart támasztó szelet vetettek el, hogy az el fogja söpörni a polgári czég alatt létesített kormányt is, épp úgy, amint el fogja söpörni valamennyi kormányt, amelyt a szabadelvű párt kebléből még utána fölláztatni megkísértenének.

Wekerle a szabadelvű párt büneiért fog lakolni, bár ő maga ártatlan lehetett azok elkövetésében. Meg fogja buktatni az a török, amit Tisza atyamester fogott — neki: a kötelező polgári házasság. Pártérdekből, hatalomvágyból fölidézték — bocsánat a triviális szólásért — az ördögöt s az most a sarkukba csimpaszkodik. Ha nem akarják megcsinálni a polg. házasságot, az is baj, ha megakarják csinálni, az is baj. Az első esetben humbug-politikosoknak bizonyulnak s elsőpri őket a megsértett szabadelvűség, a másodikban a konzervatív, a reakcionáris áramlat.

Egy képviselő.

Kitüntetések. Ő Felsége Hegedűs Ferencz, a pénzügyi közigazgatási bíróság ítélőbirájának, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű szolgálatai elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét, Crausz István, Nyitra vármegye alispánjának ezen minőségben tett jeles szolgálatai elismerésül, a harmadosztályú vaskoronarendet, dr. Hankó Ödön deési városi főorvosnak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi czímet, dr. Steiner Mór odessai osztr. megy. főügynökségi volt orvosnak, közhasznú és önzetlen működése elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 25.

Indemnyti.

Bánffy Dezső báró elnök megnyitja az ülést fél 11 órakor, s bemutatja a beérkezett jelentéseket.

Beöthy László bemutatja a mentelmi bizottság jelentését.

Következik a napirend, az indemnytási vita.

Beöthy Ákos: Felszólal, mert sok fontos dolgot nem említettek a vita folyamán. Kezdi azzal, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el, mert ez a kormány ugyanaz, mint a másik. Az egyik 19, a másik egy híján 20. (Ah: Ah! jobbról.) A kabinetválság nem teszi rá a rendszert, hanem csak a személyválság benyomását. Politikai fontosságot nem tulajdonít neki. A válság külső körülményeit nem ismeri. Bécsben folyt le. Azért, mert itt a korona tényéről van szó, joga van a parlamentnek azt megbeszélni. Ha pedig információ alapján történt a válság, annak nem lett volna szabad egyoldalúnak lenni, meg kellett volna hívni az ellenzéket is. Foglalkozik az elkeresztelési kérdéssel, majd kijelenti, hogy a miniszterelnökkel legnagyobb tisztelettel viseltetik, mint reszortminiszter érdemeit szerzett, de nem tud esetet rá, hogy politikai nyilatkozatot tett volna. Ezzel precedens sehol sincs. Senki se ismeri nézeteit. Azt kell rá mondani, hogy az ő kineveztetése nem más, mint egy nagy ugrás a sötétben. Ugyanezt mondhatja a belügyminiszterről. Czitálja Zombolyán tartott beszédjét, a melyben pártolta részben az oláh memorandum kívánságát, hogy

még szavazati jogot kell adni olyanoknak, a kiknek ez idő szerint nincs. Ő (Beöthy) azt hiszi, hogy nem lehet állampolgári jogot adni azoknak, akik az állam ellen küzdenek. Czafolgatja azután a miniszterelnököt, aki azt mondta, hogy a 67-iki kiegyezést nem lehet fejleszteni. Az udvartartásra nézve nem egyezhetik bele, hogy a mit a pénzügyminiszter megígér, azt a miniszterelnök megtagadja. Bizonyítja, hogy a katonai szellem még mindig a régi. Meg lett hamisítva a liberalizmus is, melyet Tisza Kálmán is folytonosan kompromittált. Megtámadta a gyülekezési jogot, a bírói függetlenséget s megtámadta a liberalizmust, mikor egy olygarchikus felsőházat csinált. (Ugy van!) Az a fényes rethorika, melyből multkor összeszötte beszédjét a miniszterelnök, csak egy fátoly volt, melyet a nemzet szemére akart borítani, hogy elborítsa az alatta levő csunya dolgokat. Meg van hamisítva maga a parlamentarizmus is az által, hogy egy pártnak hatalma 25 éven át permanenciában van. Minden új kabinet az ellenzék akciója folytán jött létre, minden előbbi kabinetre kigyót-békát kiáltottak s mindezen változásokhoz az ellenzék erőszakosságára volt szükség, — az ilyen kabinetnek kezdeményezési iniciatívája nincs. A kormányt jellemzik a felelősség hiánya, s hogy az elvekhez nincs benne ragaszkodás. Bármilyen hibát követ el, a többség felelőssége sem vonja. Vagy helyes volt a Szivák-féle határozat s akkor azt fenn kell tartani; vagy az a helyes politika, amit most akarnak csinálni s akkor azzal kellett volna kezdeni. Nincs tisztelet a személyek iránt sem. Ha a miniszterelnököt megünnözik, eldobják, mint egy kifacsart citromot. Így tettek Széchenyivel, Fabinyival, Szapáryval...

Busbach Péter: Önök sajnálják?

Többen (balról): Nem sajnáljuk! (Zaj.)

Beöthy Ákos: A fölrati vita alkalmával fölmerült a kérdés, hogy ki a vezér a szabadelvűpártban? A miniszterelnök-e, vagy Tisza Kálmán. Akkor föl szólalt Tisza Kálmán s kijelenté, hogy a vezér mindig a miniszterelnök ő csak közlegény. No hát azóta látják, hogy a pártban a közlegény, ha megünne, elcsapatja a generálist. — A 48. előtti pártnak liberális hagyományai az egész ország közkinézet képezik. Azért van jogunk megvizsgálni, hogy azok, akik örököseknek mondják magukat, mit csinálnak e becses örökséggel. Ha a 48. előtti liberális vezérférfiak fölkelnének sírjaikból, nem ismernék el önöket örököseknek, hanem megtagadnák önöket, mint én sem ismerem el azoknak. (Élénk tetszés balról)

Gr. Csáky Albin: Aki ezt a vitát nyugodtan szemléli, sajátos impressiót nyer. Az új kormány igen határozottan fejezte ki programját s ennek elvi helyességét — két tisztelendő képviselőn kívül — senki kétségbe nem vonta s mégis minduntalan megtámadtatik holmi apró-cseprő dolgok miatt. — Rásütik a kormányra s pártjára az inkonzekvencia bélyegét. — Miért? Azért, mert a kormány programjába többet vett fel, mint ígért; elfeledik, hogy az az időközi viszonyok logikus következménye. (Élénk helyeslés jobbról.) Olyan az, mint mikor azt az adóst pörölik be, a ki többet akar fizetni, (Ellenkezés balról. Zajos helyeslés jobbról.) azért akar többet fizetni, mert meggyőződött, hogy hitelezője nem tud megélni abból. (Zaj.) Az elkeresztelési rendelet magában nem volt alkalmas ily zavaros helyzetet teremteni. Dehát megtörtént. Mi célja volt a rendeletnek? — Egy célja: az államtörvény végrehajtásának biztosítása s az által az állam tekintélyének biztosítása. Hozzátette, hogy ha ez nem lenne lehetséges, rajta lesz, hogy törvény által biztosítsa az állam tekintélyét. Utóbb csakugyan meggyőződtek, hogy törvény által kell intézkedni az általános polgári anyakönyvek behozataláról de addig is, míg ez megtörténhetik, részleges polgári anyakönyvek behozataláról kell gondoskodni. Mi inkonzekvencia van ebben? Ekkor felmerült a kérdés, hogy

nem ez a forrása a bajnak, hanem vissza kell térni a forráshoz, meg kell változtatni az 1868. XII. törvénycikket. Ekkor ők azt felelték, igen, meglehet, de csak úgy, ha behozzák a kötelező polg. házasságot. (Nem mondták! Később mondták! balról.) Már most elérkezett az az idő, hogy a kormány az első alapra állt. Hol itt az inkonzekvencia? Ezután foglalkozik azzal, hogy miért nem lépett ő vissza? Szerinte semmi tárgyi ok arra nem volt. Ha saját kényelmét tekintené, akkor talán ürügyül használhatta volna ezt (zajos éljenzés jobbról) De kötelességérzete azt parancsolta, hogy e helyen ki kell tartania (zajos éljenzés jobbról), mivel az ő elvei jutottak diadalra, kötelessége itt maradni. (Éljenzés jobbról.) Arról van meggyőződve, hogy a politikai gyávaság egy neme lenne, ha most elhagyná helyét, ezért maradt meg miniszternek. (Zajos éljenzés és taps jobbról.)

Apponyi Albert gr. (Haljuk! Haljuk!) Nem volt szándéka a vitában részt venni... (Haljuk! Nagy zaj.)

Balogh Géza: Ilyenkor az elnök nem tud rendet csinálni!

Elnök (dühösen): A képviselő urat rendreutasítom. Nincs joga az elnököt utasítani. (Óriási zaj.) Horváth Gyula föláll, a házszabályokhoz kíván szólni.

Elnök: Apponyi Albert gr. urat illeti a szó. (Apponyi leül, Horváth Gyula szólni akar.)

Elnök: Apponyi képviselő ur megkezdte beszédét. (Közbekiáltások: Nem kezdte. Károlyi Gábor folyton közbekiált, senki se akar beszélni.)

Elnök: Az ülést 10 perczre fölfüggesztem!

A képviselők a közép-re gyűlnek. Élénken tárgyalják az esetet. Az ellenzéki férfiak kemény megjegyzésekkel illetik az elnök eljárását. „Bakakáplár módjára“ nem lehet dirigálni, kiáltják Polónyi és Károlyi. A ház hangulata valóságos puskaporos hordó, mely az első gyújtóanyagra föl fog robbanni. Az ellenzék izgatott hangulatát Szilágyi és Tisza Lajosnak a kabinetbe való lépésének tulajdonítják. Horváth Gyula, aki egykor alelnöke volt a háznak, szenvedélyesen magyarázza, hogy az elnöknek nem volt joga rendreutasítani Baloghot.

Elnök az ülést újra megnyitja. Apponyi Albert gr. képviselő ur fog beszélni. (Nagy zaj. Fölkialtások balról: Haljuk a miniszterelnököt!)

Wekerle Sándor: Kéri a házat és Horváth Gyula képviselő urat, hogy várják be Apponyi beszédét. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr.: Nem akart föl szólni, de a vita oly nagy arányokat öltött, hogy szükségesnek találja föl szólalni. A szönyegen levő törvény olyan, mely bizalmi kérdésnek tekinthető. Valamely kormány bizalmi kérdésénél csak az jöhet tekintetbe, vajjon a kormány programja érdemel-e bizalmat. Ő személyi tekinteteket nem ismer. A személyi érdekeknek nagy tőkájával rendelkezik a kormány, ezt elősmeri. De itt a politikai képességről és kvalifikációról van szó. (Helyeslés.) De amennyiben bizonyos elvek személyekhez is vannak kötve, a megítélés is bizonyos tekintetben subjektív.

A t. kultuszminiszter nagy sikerrel beszélt. De az ő kiváló egyéniségének so szabad elfeledni azt a nagy kérdést, mely szönyegen forog. Reflektál a miniszterelnök tegnapelőtti föl szólalására, mely a kabinet elvi alapon való alakulását hangoztatta. De mert az elvek változtak, csodálkozik, hogy a volt kormány legtöbb tagja vállalkozott e megváltoztatott elvek támogatására. Fejlődés minden politikában van.

A vallástügyi politika kezdettől fogva nem felelt meg a hozzájuk fűzött követelményeknek. (Helyeslés balról.) Nem vitatja, hogy a polgári házasság helyesebb politika-e, mint a Szivák-féle hat. javaslat. Konstatálja azonban, hogy a miniszterelnök politikája most a helyesebb, azt ő régebben elismerte. Ők azonban azt mondják, hogy ez más politika.

Boncz Miklós: Az eszközök mások. (Nagy derűség.)

Apponyi Albert gróf: Az eszközök teszik a különbséget. (Helyeslés balról.)

Vajay tegnapi föl szólalására, hazafias kötelesség válaszolnia, hogy annak hatását csökkentse. Azt hiszi, és óhajtja, hogy az ellenakció nem fog elmérgesedett jelleget ölteni s mindenkinek hazafias kötelessége, hogy a keletkező tűz lelohasztására terakedjék. (Helyeslés.)

Vannak társadalmi szükségletek melyeket ki kell elégíteni. Ilyen a házassági kérdés rendezése is. Példát hoz annak illusztrálására, milyen zürzavarok uralkodnak nálunk a házasság terén. A mai állapotok a közmorál szempontjából is tarthatatlanok. (Általános helyeslés.) A házasság lazasága, főbontásának könnyűsége példatlan Európában s még külföldiek is csábít arra, hogy hozzánk jöjjenek, mint egy személerakodóhelyre. (Helyeslés.) Már most kérde, vajjon a vallás tekintélyében, a közmorálba fektetett hitnek megfelelnek-e ezek az állapotok. A kérdés így áll: vagy a status quo fentartása, vagy állami törvények útján való átalakítása. (Általános helyeslés.) Aki az előbbi helyesli, az öntudatlanul vagy öntudatosan az ország nyugalmanak megzavarására tör. Vajay azt hiszi, hogy az egész ország katolikus, pedig 58 százalék a katolikus és 42 perczent a más vallású.

Ennek az országnak nem lehet más jellege, mint a mit neki a polgárok összesége kölcsönöz. (Helyeslés), tehát az egyenjogúság és szabadság (Viharos tetszés és taps minden oldalon.)

Akárki lenne a küzdelemben a győztes, ez az országra veszedelmes lenne. A polgári házasság nem fenyegeti az egyház jogait, melyek függetlenek maradhatnak. (Általános helyeslés.)

A lelkészeknek azért megmarad az a magasztos hivatásuk, hogy a híveket erkölcsre és vallásos érzületre oktassák. (Általános helyeslés.) Azt szabad és lehet remélni, hogy a lelkészek nem fognak kultúrharczot provokálni. Ha bárki az ő egyházát megtámadná, ő állna a védők első sorába. (Helyeslés.) De ez a történet nyilatkozatok után ki van zárva. Azt hiszi, van joga hozzá, hogy a törekvését a kormány magáévá tegye és előmozdítsa. Ujból felhívja a figyelmet, hogy a polgári anyakönyvekre vonatkozó azon intézkedést, mely csak részben és feltételeken kíván intézkedni, ejtse el a kormány. (Helyeslés balfelől.) Sok mód van, a mely közt a kormány választhat, de ne válasszon olyant, mely új vihart provokálhat.

Áttér ezután a belügyminiszter tegnapi nyilatkozatára. Barátságos érzelmeket táplál Hieronymi iránt, kinek tegnapi kijelentései álláspontjukat közelebb hozzák egymáshoz. De kérde, miért nem tesz a kormány kötelező ígéretet e reformok sorrendjére nézve? Hisz ez nem lehetetlenség! Figyelmezteti a kormányt, hogy egy törvény, mely a választások tisztaságát czélozza, hiányzik a programból.

A belügyminiszter helyesen tette volna, ha egyenes, határozott nyilatkozatot tett volna s nem vonakodott azon döntő nyilatkozat kimondására, mely az egész ellenzék helyeslésével találkozott volna. (Helyeslés balról.)

(Közbeszólások jobbról.)

Apponyi Albert: Szeretném a közbeszólásokat egészen hallani.

Károlyi Gábor (átkiált a baloldalra): Ne szégyeljék magukat. (Derűség.)

Apponyi Albert gróf: Óvatossági politikára ma is szükség van s intézményeinket nem egyes nemzedékre, hanem egy messze jövőre kell megcsinálnunk. (Helyeslés balfelől.) Ha mi e padokról, a hol a 67-iki kiegyezés hívei ülnek, azt hirdetjük, hogy a kormánypárt a 67-iki törvényeket nem tudja felhasználni, akkor ne álljanak elő azzal, hogy e törvényeket nem szabad fejleszteni. (Helyeslés balfelől.) összehasonlítja a magyar parlamentet az osztrák parlament-

tel. Ott bármily szenvedélyesek a politikusok, sem a kormány, sem az elnök nem tesznek semmit; itt merényletnek nevezik a közbeszólást. (Zajos helyeslés és taps balról.) Ott a nemzeti aspirációk udvarképessé teszik a parlamenti férfiakat, itt már a kormányellenes működés is kormányképtelenné. (Zajos helyeslés balfelől.) Alkotmányunk évezredek oszlopai fennmaradjanak, ez a főczél s ő ezt követeli a mai kormánytól is, ha krizist emleget, nem az imént lezajlott válságot érti, hanem, amely már évek óta van a nemzet életében. Ez a véderő vita óta lappang és forr. A kormány ellen az ujonczjutalék magyarázásának kérdésében intézett támadást visszaverték ugyan, de a kérdések azóta forrongásban vannak s a nyugalmas alap mindaddig vissza nem lesz állítva, míg az alkotmányos aspirációk ki nem lesznek elégitve. A Tisza-kabinet rekolstruáltatott fényes tehetségekkel, de nem sikerült. Így járt a Szapáry-kormány is. Most a liberalizmus hangoztatásával akarják a krizist elbáritani. Ez sem fog sikerülni. (Helyeslés balról.) Két szárnya van a nemzetnek: az egyik a nemzeti érzés emelkedettsége, másik a liberalizmus. (Zajos helyeslés.) Ha az egyikkel nem tud a kormány emelkedni, akkor a másikkal hasztalanul fog csapkodni. (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.) A nemzeti fejlődés és szabadelvűség egymás nélkül el nem lehetnek soha! (Zajos, megmegujuló tetszés és éljenzés. Szónokot számosan üdvözik. Fölkialtások: öt perc szünet!)

Elnök: Öt percznyi szünet! (Apponyt egyre zajosan éljenzik. A hatás óriási. Megmegujuló taps és éljenzés. Általános az a vélemény, hogy így még nem beszélt Apponyi. Valóságos esemény mai beszéde.)

Szünet után fölszólal:

Horváth Gyula: Kéri az elnököt a ház rendjének fönntartására.

Elnök utal a házszabályok 404 ik szakaszára, mely megadja az elnöknek a jogot, hogy a rendet zavaró képviselőt rendreutasítsa. Ő e jogával él. (Fölkialtások: Ne idegeskedjék az elnök.)

Elnök: Ugy találta, hogy Balogh Géza képviselő zavarta a rendet. (Fölkialtások: Nem zavarta.)

Elnök: Lehet valakinek a fölfogása, de ő a házszabályok szerint járt el. (Helyeslés jobbról.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bármennyire tetszetős volt is Apponyinak beszéde, tartozik utolsó részére válaszolva kijelenteni, hogy nem engedi, hogy a nemzeti elvek szolgálata egy pártnak a monopoliuma gyanánt tekintessék. (Helyeslés jobbról, nagy zaj a baloldalon.)

Wekerle Sándor: Ez se tetszik?

A közvélemény elsöpörné azt a kormányt, mely nem a nemzeti érdekek szolgálatában áll. Ő a nemzet igaz szolgája akar lenni, aki az ország vitális érdekeit akarja előmozdítani. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Igenis megóvjá azt a szárnyat, mely a nemzeti elveket képviseli, de Ikarus szárnyakat viaszból nem akar.

A politikusok értékét nem a név nagysága, hanem politikája szabja meg. Sohase találkozom Becsben olyan törekvéssel, mely a 67 iki kiegyezés meglazítására törekedett volna. Ilyen javaslat sohase jön az udvar elé. Ő a 67-iki alapra azért hivatkozott, mert az állami konszolidálásra való törekvést kifelé is dokumentálni akarta. Komjáthy szavaira reflektálva kijelenti, hogy Komjáthynak az ő ifjúkori ábrándjaihoz semmi köze, mert nem tudhatja, politikai ábrándok vagy más ábrándok voltak-e azok. (Zajos derűtség.) Különben ő fiatal korában is a 67-iki alapon állt. Rosszul magyarázzák, hogy Deák a kiegyezést ideiglenesnek tekintette. A mai kormány ugyanazon az alapon áll, mint a korábbi kormány. A külön udvartartás megvalósítását, bár programjában nem említette, ma is morális kötelességének tartja.

Pázmándy Dénes a ház engedélyével beszédét holnapra halasztja.

A közigazgatási bizottságból.

November havi ülés.

Szeged, nov. 25.

Szeged város közigazgatási bizottsága ma délután 4 órakor tartotta meg november havi rendes ülését Kállay Albert főispán elnöklete alatt. Jelen voltak az ülésen: Pálffy Ferenc polgármester, László, Fodor, Pálffy, Zombori tanácsnokok, dr. Tóth Pál főjegyző, Ivánkovits t. főjegyző, dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő, Perczel kir. p. igazgató helyettes, Schmidt kir. ügyész, Tóth főmérnök, Sebők kir. főmérnök. Endrénnyai árvaszéki elnök, Faragó városi tisztifőorvos, Kovács Albert iskolaszéki elnök, Wagner Károly, Magyar János, Obláth Lipót, dr. Rósa Izsó, Fodor István, Pillich Kálmán, Várad Ignác és Babarczy József bizottsági tagok.

Kállay Albert főispán az ülést megnyitja s a bizottság előadói az alább következő sorrendben tették meg előterjesztéseiket.

Adó-ügy.

A pénzügyi közigazgatás október havi állapotáról Perczel pénzügyigazgató helyettes tesz jelentést. — E szerint: beérkezett a pénzügyigazgatósághoz 5542 ügydarab. Előző időkből elintézetlen maradt 4432 ügydarab. Földolgozandó volt tehát 9974 ügydarab. Ebből elintézett a pénzügyigazgatóság 6977 ügydarabot. Hátralékban maradt 2997 ügydarab. A befizetés eredményét következő számadatok mutatják: Egyenes adóban befolyt a pénzügyigazgatóság területén 39,322 frt 62 kr. Hadmentességi díjban 649 frt 22 kr. Bélyeg és jogilletékben 123,687 frt 50 kr. Fogyasztási adóban 188,323 frt 36 kr. Dohányjövédékben 68,664 frt 93 kr. Italmérései illetékben és adóban 11,658 frt 23 kr. Szeged-sövényházi ármentesítési díj 2141 frt 03 kr. szegedi építkezési államkölcsön 10,578 frt 62 kr. Ezen összegek a m. év október havában befolyt összegeket végeredményükben 10,000 forinttal haladják felül. A közigazgatási bizottság elfogadja a jelentést.

Tanügy.

Tergina Gyula dr. kir. tanfelügyelő hosszabb jelentést olvasott föl, melyből az alábbi közérdekű részt ismertetjük. Felhívandónak tartja a polgármestert, az iskolaszéket, a tanfelügyelőt, a szegedi jótékony nőegyletet pedig felkérni öhajta, hogy Szeged bel és külterületén a törvény értelmében szükséges kisdédóvodák és gyermekmenedék házak felállításáról saját hatáskörükben gondoskodjanak s ebbéli kimerítő jelentéseiket f. év december hó végéig terjesszék a közigazgatási bizottság elé. A tanfelügyelő pedig az előterjesztés szerint utasíttassék, hogy az egész város területére vonatkozólag rendszeres tervet állítson össze, hogy a kisdédóvás céljaira szolgáló intézetek szervezetében és felállításában évről évre a fokozatos előhaladás miképen lenne legjobban biztosítható.

Jelentette még a tanfelügyelő, hogy a Szegeden felállítandó országos tanítói árva-ház ügyében a város hatóságával már megkezdettek a tárgyalások. Végre, hogy a tanfelügyelői hivatalhoz a múlt hónapban 62 ügydarab érkezett és ezek közül 61 ügydarab van elintéztve.

Közegészségügy.

Ezután Faragó Ödön dr. tett jelentést az elmúlt hónap közegészségügyi viszonyairól. Ezen jelentés részleteit a tegnapi lapunkban közölt polgármesteri jelentésből ismerik olvasóink. A tisztifőorvos jelentését tudomásul veszi a bizottság és Magyar János dr. indványára Faragó dr. főorvosnak a kolera-járvány idején tanusított fáradhatlan buzgalmaért elismerést és köszönetet mondott.

Közlekedésügy.

Szendrey Pál ismertette a szegedi külterületi műutak vállalatára beérkezett pályázatokat. A bizottság Klivinyi András ajánlatát hagyta jóvá.

Közigazgatás.

A bizottság megalakította az ipartanácsot, melynek rendes tagjai lettek: Obláth Lipót és Rainer Ferencz, póttagjai pedig: Balogh Ferencz és Kálmár István.

Börtönügy.

Schmidt Imre kir. ügyész jelenti, hogy a szegedi törvényszéki fogházban október hóban 134 férfi és 17 nő volt büntetés alatt. Az egészszégügy kifogástalan volt. Mindössze tíz fogoly feküdt pár napig beteg. Három hónapon túl 8 oly fogoly ül a fogházban, kik még nincsenek első fokulag elítélve. 416 munkanapon a foglyok az állam részére 30 frt 80 krt, a maguk részére pedig 16 frt 64 krt kerestek. A kerületi börtönben 472 rab volt a múlt hóban. Ezek közül 28 betegedett meg, 8 kegyelmet kapott. 6 feltételes szabadságra ment. A munkanapok száma 9049. Jövedelem az állam részére 391 frt 88 kr.

Ujdonságok.

— nov. 25.

Tájékoztató.

Nov. 26. Szabó kisiparosok táncszestélye a Hungáriában.

— **Képviselőválasztás Szegeden.** Ma délután négy órakor Pálffy Ferencz polgármester elnöklete alatt ülést tartott a központi választmány, melyen a képviselőválasztás határnapját december hó 11-ikére tűzte ki. Választási elnökül Magyar János drt., alelnökül Reizner Jánost, jegyzőül pedig Szekerke Lajost és Kovács Oktávot küldte ki a választmány.

— **A Dugonics-társaság alapítói.** A szegedi tudományos és irodalmi társaság alapítói tagjai lettek ujabban: Malina Gyula ármentesítő társulati főmérnök, Basa Kálmán uradalmi igazgató és Juranovits Ferencz vendéglős, kik mindannyian 100-100 forintos alapítvánnyal léptek a társaság tagjai közé.

— **A Baross szobor-alap javára** tartandó estély rendező-bizottsága népes ülést tartott tegnap Ivánkovits János apátplébános elnöklete alatt, melyen elhatározott, hogy az estély január hó 8-án, vasárnap este tartatik meg a Tiszaszálló nagytermében. Az estély művészi része fölolvasásból, két énekszámából, a Baross-óda elszavalásából s egy hegedű számból fog állani. Az egyik énekszámra Hentallerné Pauli Mariska urnót, a másikra Kenedies Kálmán urat, a Baross-óda elszavalására Molnár László urat, a hegedű-játékra pedig Daubrawszky Viktor urat fogja fölkérni a bizottság. A fölolvasást minden valószínűség szerint közéletünk egyik jeles tagja fogja tartani, ki Barossal közeli viszonyban is állott. Pénztárnokká Grasselly László, ellenőrré Kaszta Antal választott meg. Az estélyen kiadandó „Emléklap” igen disztes s a mellett olcsó lesz. Az emléklapok szerkesztő-bizottsága vasárnap, f. hó 27-én d. e. 11 órakor ülést tart ifj. Szmollény Nándor rend. biz. jegyző lakásán, mely alkalommal annak mikénti összeállítása fog eldöntetni. Az Emléklap körüli munkálkodásra városunk irodalmi férfiai mind föl fognak kéretni. Az estély beléptidjai a minimumban állapittattak meg. Személyjegy előreváltva 80 kr., este a pénztárnál 1 frt. Család-jegy, mely csakis előre váltható, három személyig 2 frt. Páholy-jegy 5 frt. Az estély kezdete 8 órakor lesz s táncczal végződik.

— **Nagy vadászat Gyálán.** Szapáry Géza gróf főudvarmester gyálai uradalmában f. hó 30-ikán nagy vadászatot fognak tartani, melyen értesülésünk szerint Szapáry

Gyula gróf volt miniszterelnök s kivüle még több főúr is részt fog venni.

— **Vizszabályozási munkák.** Reök Iván kir. főmérnök ma délelőtt Zentára utazott, hogy ott a tiszai 93. számú ugynevezett bátkai átvágásnál folyó szárazér bővítési munkát megtekintse

— **Egy bankdirektor bűnpere.** Szenzációs bűnper végtárgyalásának a színhelye lesz december hó 19-én a szegedi fenytő törvényszék tárgyalási terme. Eremits Pál nagyikindai bankigazgató perét fogja tárgyalni a törvényszék, aki Sibul Prókával család, közokirathamisítás és sikkasztás büntette, valamint hamis tanúzásra való csábítás vétségével van vádolva. A törvényszéki végzés szerint a kuriának jogerős vádhatározata folytán tekintettel arra, hogy fölszólíttatni rendelt és a bűnper elbírálásánál esetleg nyomatékkaal bíró polgári iratok időközben a lehetőségig beszerestettek s arra is, hogy a vádlott Eremits Pál által kért vizsgálat előzetes kiegészítésének szüksége sem forog fön, mivel ezen bizonyítékok fölhasználására és érvényesítésére a végtárgyalás folyamán is elég bő alkalom fog nyilni, végül tekintettel arra, hogy a bíróságnak kirendeltetése természetes folyományként magával hozta, hogy a bűnügy a szegedi kir. törvényszék székhelyén, tehát minden állítólagos befolyás olástól elszigetelten tárgyalassék le. Ennélfogva mellőzték Eremits Pálak a pótvizsgálat elrendelése iránt beadott kérelmét, ugy a kir. ügyésznek a végtárgyalásnak Nagy-Kikindán leendő megtartására vonatkozó indítványát s a bűnügyben megtartandó végtárgyalás helyéül a szegedi törvényszék székhelyében levő tárgyalási terme, határnapjául pedig 1892. december hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája tűzetett ki. Eremits Pál és Sibul Próka nagy-kikindai lakosok mint vádlottak megidézettettek azon figyelmeztetéssel, hogy nem igazolt elmaradásuk esetében elővezettetésüket rendelik el. A tárgyalásra harminczhat tatan van beidézve.

— **Hideg.** Hat R. fok Ennyit mutatott ma reggel a hőmérő. Szobbnél-szebb jégvirágokat lehelt a hideg az ablaküvegekre, melyeket még a délelőtti órákban is csak nehezen birt föl-szívai a napsugár. Az utcán dideregve, fázva jártak az emberek s ugyancsak elkelt a jó meleg szoba. Hideg, metsző szél fújt egész napon át, lekapkodva a fán sárgult lombokat. Ha az idő nem változik, nemsokára di-vatba jön a jégpálya is.

— **Csapatkórház.** Egy katonai és polgári tagokból alakult vegyes bizottság állapította meg az építendő katonai csapatkórház tervét. Fel is terjesztették az építkezési tervet a honvédelmi miniszterhez, ahol nem hagyták helyben. Tuláságos nagy méretűnek mondja a miniszter leirata ezeket a terveket és azon véleményének ad kifejezést, hogy Szegeden a már létező katonai kórháznál nagyobb építtetni fölösleges. Ezen és egyéb apró módosítások lesznek tehát szükségesek s ezek befejezése után újra felterjesztik a csapatkórház tervét.

— **Déli egy óráig az iskolában.** Legutóbbi ülésén határozta el az iskolaszék, hogy a városi középiskolákban, szakítva az eddigi rendszerrel, reggel nyolcz órától délutáni egy óráig tartassanak meg az előadások. Erről a határozatról az elnökség értesítette az igazgatóságot, mely már is intézkedett az előadásoknak az új beosztás szerint való megtartásáról. A középkereskedelmi és polgári fiiskolában hét fön lép életbe az egyfolytában való tanítás.

— **Bérekocsisok kérelme.** Még az év elején kérelmeztek a szegedi bérekocsisok, hogy láttassa el a város az eddig nem aszfaltozott bérekocsi megállóhelyeket aszfalttal, azonfelül vizcsappal. A bérekocsisok hajlandók viselni a költségek egy részét. Köztisztasági és közegészségügyi szempontból módfelett kívánatos ez: azt mondta reá a városi mérnökség is, mikor a tanács kikérte a véleményét. Azóta azonban semmi sem történt ebben az ügyben, mert az idei költségvetésben nem volt reá fölvéve alap, illetve az alapok kimerültek. Most egy újabb beadványban azt kéri a bérekocsisok, hogy a jövő évi költségvetésben felvett alapok valamelyikéből szánjon erre is egy kis pénzt a város és tegyen eleget az óhajításuknak.

— **A szőlő mintatelep.** A felsőtanyai központ mellett levő szőlő mintatelep folytatolagos beültetésére vonatkozó előterjesztést tárgyalta ma a tanács. Elhatározta, hogy a már beültetett 30 holdon túl még tíz holdat fognak beültetni, hogy így a terület 40 holdra kiegészüljön s az eredeti tervnek megfelelő legyen.

— **Kocsi a vonatok előtt.** Valamivel többet szedett be a jóból Makra János, mint a mennyi éppen elég lett volna neki, ettől aztán elkezdett a feje kámpulni. Belevetette magát a kocsi derekába, a többi jó szokás szerint a két lovára bízta, meg a jó istenre. Talán nem is lett volna semmi baja ebből a nagy lelki nyugodtságból, ha a Kossuth Lajos-sugarút végén bolond észszel el nem gondolta volna Makra, hogy ő biz az egyenesebb utat választja, nem kering az ország útján, hanem haza hajt a vasuti sínek között. Ahogy elgondolta, meg is tette, behajtott a lovakat a vonatok elé, s gyors segítséggel sikerült csak megelőzni a nagy szerencsétlenséget.

Ezért állott Makra törvényt a rendőrbiztos előtt.

— Hogy gondolta kend azt az istenkisértést? Kérdi a rendőrbiztos.

— Azt gondoltam, tekintetes uram, hogy a lovaknak több eszköz van, nem mennek oda.

— **Kolerás távirat.** Csongrádmegye alispáni hivatala ismét kolerás távirattal lepte meg Szeged hatóságát. Arról szól a távirat, hogy Mindszenten a kolera-járvány fellépett. Csak e napokban jelentették, hogy a vármegyében megszűnt a járvány, a beköszöntött zuzmarás idő daczára mégis keres újabb áldozatokat a fekete asszony, mely ebben az esztendőben föltűnően tolakodó.

— **Szegedi munkások életveszélyben.** Bártfán a fürdőhelyen nagyobb szabásu építkezést folytat a fürdőigazgatóság. Az építkezéseknél öt szegedi munkás is volt alkalmazva, kik egy magas tűzfal közelében dolgoztak. Nem tudni, kinek a vigyázatlansága következtében történt, a tűzfal óriási robajjal dőlt össze és a mellette dolgozó szegedieket romjai alá temette. A borzasztó szerencsétlenség láttára rémülve futottak a közel álló munkások a társaik segítségére és megfeszített erővel igyekeztek a romok alá szorult szerencsétleneket megmenteni. Körülbelül három óran keresztül heverték a munkások a romok alatt, s a kétségbeesett küzdelem daczára sem volt már remélhető, hogy életüket megmentsék és valóságos isten csodája, hogy az élve eltemetett öt szegedi ember mégis megmenekült. Négy közülük csak könnyű sérülést szenvedett, egyikük sérült csak meg súlyosabban. A megrémült szegedi munkások hazajöttek és itthon gyógykezeltetik magukat. Orvosuk dr. Halász Lajos.

— **Ismét fölfüggesztve.** A szentesi polgármestert, Tasnády Antalt ismét fölfüggesztette a városi közgyűlés. Az erre vonatkozó határozatot Sina Ferencz indítványára hozták, 79 szavazattal 29 ellenében.

— **A suhanczok.** Valóságos garázdalkodás az, amit csinálnak az inasiskola

gyerkőczeit. Ma ismét a kárász-utczai kirakatok üvegtábláit rondították be, de hamarosan rajtuk ütött az egyik kereskedő s közülök egyet átadot a közeli rendőrnök. A nevét mégsem írjuk ki ennek a kis legénynek. Talán elég lesz neki büntetésül a gazda szigora.

— **A földi rév hidja.** Szentes és Csongrád között van a földi rév, melyen egy végtelennek látszó hosszú faalkotmány vezet keresztül. Már régebben tervezte Csongrád vármegye törvényhatósága, hogy ezt a hidat vasszerkezettel láttatja el. Elkorhadtak a fa erendák, most lett volna ideje a terv keresztülvitelének. Csak hogy a vármegye utalapja nem tűri meg most sem a vasszerkezetre való nagyobb költsékezést, újabban is fagerendákkal fogják pótolni az elkorhadottakat. A földi rév hidjának kijavítására közelebb már az árlejtést és megtartják Szentesen.

— **Pofozkodás.** A „Torontál” cz. lap írja: „Consummátum est. Krsztics Szvetozár, Krsztics polgármester fia, ma d. e. fél 12 óra után a piaczon, a Rózsa-szálloda irányában, Jokly Lipót szerkesztőt számos szemlélő jelenlétében e szavakkal: „Mert anyámnak nem hagyott békét a sirban” fölpofozta. Jokly bottal akarta magát védeni, melyet azonban Krsztics újabb pofkiséreben elvett tőle. Az incidens okai városszerte ösmeretesek.”

— **Nem ért a német kommandóra.** A Nagy-Kikindán állomásozó 5. számú huszárezrednek egy kurucz gyerekkel gyűlt meg a dolga, aki nem akar tudni a német kommandó szóról. A napokban megszökött a századtól, de visszavitték. A huszár gyerek inkább meg akar válni az élettől, hogysem németül dirigálják. A makacs magyart most katonai fogsággal kényszerítik a német szóra.

— **Új híd az óbecsei kikötőnél.** A dunagőzhajózási társaság Ó-Becsen az ottani kikötő faalkotmánya helyett kövezett hídfőt akar építtetni. Az erre vonatkozó tervet Bács-Bodrog megye alispánjához már be is terjesztette a társaság. Az alispán véleményadás végett a szegedi kir. főgyámernökséghez tette át a benyújtott terveket.

— **Szökés a kaszányából.** Napról-napra iruk ilyen dologról. A szegény baka, ki ha erősen dolgozott is azelőtt napestig, de szabad volt, szabadsághoz volt szokva, nehezen parátkozik meg a szigoru katonalelettel. Újabban Tilikó László, a Nyiregyházan állomásozó 14-ik huszárezred egyik közlegénye ugrott meg az ezredétől. Önként jelentkezett később Benedek Sámuel községi bírónál. Mentéséül azt hozta fel, hogy Horvitz szakaszvezető több ízben arcúl verte s majd az egész legénység előtt üdlegelte. Egy Galgóczy József nevű katona is a rossz bánásmód miatt szökött meg a katonaságtól.

— **Kölcsön könyvtár** Gömöri Lajosnál Szegeden, Kárász-utca 10. Gál ház.

905

Színház.

— **Egy új Velenczében** Ma este is a tegnap ment vidám Strauss operett került színre. Nagy közönség nézte végig. A szereplők jól helyt állottak, mint tegnap, az előadás összesség. Valóságos tapsvihár kísérte az operettheben erős társulat mai estétjét.

— **A pogány magyarok** Gabányi Árpád akadémiai pályadíjat nyert történelmi tragédiájának premiéreje szombaton tartatik meg. Az érdekes színmű I. Endre király idejében játszik s a keresztény és pogány elemek harcát tünteti föl. A három főszerepet Molnár (Vatha vezér) Daróczy (Mária) és Holéczy Ilona (Emese) játsszák. A többi szerepekben Csiky, Kömivesné, Balla, Péchy, Hatvani,

Dezséry, Breznai, Sárdy stb. fog-nak föllépni.

A szerelem iskolájának előre hirdetett előadása két szereplő gyöngékedése miatt a jövő hétre halasztatott.

Vasárnap két előadás lesz. Délután Nánit adják, a czimszerepben Honti Marival. Este a kis molnárnét ismételik meg azzal a szerepváltozással, hogy most Celestát H. Pauli Mariska, s a fejedelményt Kocsis Etel éneklék.

Csiky Lászlóról megírtuk, hogy a kolozvári nemzeti színházhoz kapott meghívást és hogy legközelebb el is hagyja a szegedi színpadot. Mint ujabbán értesülünk, Csiky nem távozik a szegedi színtársulattól, melynek jövő virágvasárnapig szerződött tagja. Somogyi igazgató természetesen nem lehet hajlandó saison közepén elbocsátani olyan tagot, akire szüksége van, viszont Ditrói pedig a színészeti törvények értelmében csak a jövő évtől kezdve tarthat igényt olyan színészekre, akiket szerződésük máshova köt.

Törvénykezés.

Csongrádi viszálykodások.

Hegyi Antal a törvényszék előtt.

A csongrádmegyei alaposan fölfordult közigazgatási életre élénk, jellemző világot vet ez a tárgyalás, amely ma folyt le a szegedi büntető törvényszék fenyítő osztálya előtt. Rendes adminisztráció előtt merőben ismeretlen, rut dolgok kerültek ki a nyilvánosság elé, olvastattak föl aktákból, mint bizonyító adatok nangoztattak egyik és másik részről.

A fenyítő bíróság előtt időnkint fölmerül egy-egy csongrádmegyei ügy, amelyek mindegyike, akár Szentes, Csongrád, vagy Dorosmán történtek az előzmények, magán viseli a hamisítatlan csongrádmegyei bélyeget.

A viszályok megyéjében támadt pörnek hol egy, hol más a vádlottja, ma Hegyi Antal, Csongrád város ismert nevű plébánosa volt. A vád: rágalmazás. Vádlók: dr. Cicatricis Lajos megyei főjegyző, az események megtörténtekor csongrádi főszolgabíró, dr. Borsos, dr. Dékány, dr. Sebők, dr. Bojnitzer csongrádi orvosok.

A panasz az, hogy Hegyi Antal plébános szeptember havában egy, a megye alispáni hivatalához beadott főbbezésében ellenük a következő szavakat használta: „Van itt Csongrádon három zsidó, meg egy református doktor, mindent igazolnak ezek, ha megkenik őket, ha pedig nem kenik, nyáron a legnagyobb melegben 48 óráig eltemetetlenül fekszik a szegény ember halottja. A főszolgabíró eltűri ezt, mert nincsen egyéb dolga, mint megrabolni a róm. kath. egyház vagyonát és sampányoztatni némely hölgyeket.

A dr. Cicatricis és dr. Borsoson (községi halottkém) ejtett rágalmazásért hivatalból indították meg az eljárást.

A somoruan érdekes perben, amelyben a plébános a község összes orvosaival hadlábba helyezkedett, nem végezhetett ítélettel a törvényszék, mert dr. Cicatricis nem jelent meg, az orvosok pedig Hegyi bocsnatkerő szavai után visszavonták a panaszt.

A törvényszék a következőleg alakult meg: Elnök Nagy Ferencz, szavazóbírák dr. Schnell Frigyes, Onitü Elek, közbíró dr. Apáthy Gyula, jegyző Irányi Dezső. Hegyi Antal védője dr. Rósa Izó.

Egy temetés Csongrádon.

Hat bizony Csongrádon a halottak is beleavatkoznak a politikába. Már ez ott nem megy másképp s valószínű, hogy a feláradáskor a csongrádi temetőben szintén két párira szakadnak az emberek s úgy

mennek az ur elébe, hogy ítéljen felettük. Imboly van teszem azt mindjárt a szegény Kállay Rókus esete, aki sok bort ivott szegény míg élt s miután nem akart tovább élni, felkötötte magát.

Dr. Borsos halottkém megvizsgálta a hullát s a hullaszemle jegyzőkönyvébe azt írta, a halotti bizonyítványba is, hogy Kállay Rókus „beszámíthatatlan, elmezavaros állapotban” követte el a tettet. Jelen volt a szemlénél dr. Bojnitzer községi főorvos is, azonban ő a halottkém jelentést nem írta alá. Maga az a szilárd vélemény, hogy Kállay Rókus okvetlenül elmezavaros volt, mikor a tettet követte, a doktorok részéről csak azzal van indokolva, hogy sok bort ivott világéletében a jó ember s az öngyilkosságot megelőzőleg másfél nap mulatott.

Hegyi Antal plébános a halottat nem akarta eltemetni a köztemetőben, mint öngyilkost, hanem annak egy félreeső, elkerített részében. (Az elnök által felolvasott jegyzőkönyv árkot emleget, ez azonban, mint Hegyi később bebizonyítja, nem igaz.) Nem is temette el.

A plébános nem annyira dogmatikus szempontból helyezkedett erre az álláspontra, mint inkább azért, hogy a népet, amely az eltemetés tisztességére nagy súlyt fektet, az által az öngyilkosság gondolatától elriassza.

A rokonok azonban, Askári Rozál és Kállay Imre nem engedték a halottjukat a temető elkerített részébe vitetni. A plébános sem engedett. Azt mondta, hogy nem engedi magát megcsaltni a doktorok által.

Az elvi álláspontok ilyen szilárdsága mellett temetetlenül maradt a szegény Kállay Rókus, mint a mesebeli halott, akit nem vesz be a föld. A köztemetőbe a plébános nem engedte, az elkerített helyre a rokonok nem engedték temetni. Boláthatni ebből, hogy milyen bajos Csongrád városában a meghalás.

A rokonok aztán panaszt tettek a plébános ellen a községi előjáróságnál. Ez a két dulakodó fél közt a legemberiebben járt el, amennyiben elrendelte Turcsányi rendőrbiztosnak, hogy temesse el a halottat a sírok rendjében a köztemetőben a többiek után, karhatalommal. — Ez meg is történt.

A plébános e miatt panaszt tett a járásbírósnál s az alispáni hivatalnál. Ez vizsgálatot rendelt el; melyet Cicatricis főszolgabíró fogadosított. Az eredményről tett jelentésben azt mondja a főszolgabíró, hogy miután a község tulajdonát képező köztemetőbe nem akarta a plébános a halottat temetni s miután a rokonok nem akarták az árokba temetni engedni a halottat, az előjáróság nem tehetett mást, mint amit tett. Különben az orvosi véleménynyel szemben a plébános álláspontja még dogmatikus alappal sem bír, csupán eszesély.

Az alispáni hivatal az eljárást helyben hagyta, a plébánost pedig, a főszolgabíróval egyező indokolással, a panaszával elutasította.

Hegyi főbbezett a közigazgatási bizottsághoz. Ebben a főbbezésben foglaltik a már elmondott sértés.

A közigazgatási bizottság az alispán határozatát helybenhagyta, Hegyit a sértésért száz forint bírságra ítélte s egyúttal följelentést tett ellene a váci püspöknél.

Hegyi újból főbbezett a miniszterhez. Az akták vándorolni kezdtek a belügyitől a vallásügyi miniszterhez, onnan a váci püspökhöz, onnan a belügyminiszteriumhoz, amely a 100 forint bírságot fölöldotta ugyan, de elrendelte, hogy az ügy hivatalból tétessék át a bírósághoz.

Ilyen hosszú história az, ha valaki meg akar halni Csongrádon.

A vádlók.

Nagy Ferencz fölolvassa Hegyi inkriminált főbbezését. Az elmondott sértésen kívül van abban egy comó panasz. Hogy milyen állapotok vannak Csongrádon. Neki

például hat hónapon át minden nap beverték az ablakait, anélkül, hogy az előjáróság valamit tett volna ellene. A tettes városi hivatalnok volt és semmi baja sem lett. De midőn egy hivatalnok macskazenét adott az alispánnak, (kedves megemlékezés) azt rögtön elcsapták. Sok mindanfélé dolgot mond el itt Hegyi, amikből kicsillan olykor, hogy nem olyan fekete ez a pap, amilyenek festik. Sok szekatúrával szolgált rá arra, hogy az legyen, ami: heves, ingerlékeny, minden áron a maga feje után menni akaró, aki sok viasz állapotba keveri magát, mert nem nézi, mi lesz abból, amit tesz s nem tudja a kellő helyén használni a szavakat. (A főbbezésben egész komolyan nevezi magát az igazságok őrének, oszlopának.)

Ezután dr. Bojnitzer községi főorvos kijelenti, hogy ők a plébánossal szemben semmi retorziót sem akarnak, elég a viszálykodás már így is. Ha Hegyi visszavonja a sértést, ők is visszavonják a panaszt.

Ugyanezt mondja dr. Dékány, dr. Sebők, dr. Borsos.

Schnell bíró kérdésére dr. Borsos kijelenti, hogy a halottat nem bonczolták s elmezavaros állapotára csak onnan következtettek, hogy mindig boros és pálnál volt.

Hegyi Antal.

Hegyi rektifikálja azt, hogy árokba akarta volna temetni a halottat. Nem oda, hanem a temető egy elkerített részébe. Csongrádon csak róm. kath. temető lévén, a más vallásúak is oda temetkeznek. Ezeknek el van kerítve egy hely ott. Van aztán ilyen elkerített hely a keresztesetlen kisdombok és az öngyilkosok részére. Ide akarta temetni Kállay Rókus. Azonban a hatóság karhatalommal a köztemetői sírok sorába helyeztette. Ezért írta említett panaszlevelét. Azt mondja, magától értetődik, hogy az orvosoknak nem személyes ellensége. Azután magáról beszél, elmondja, hogy négy év óta üldözés tárgya Csongrádon a hajlíthatlansága miatt. Azonban az egyházi törvényekre esküt tett, s azokat betartja.

Ma azonban azt hiszi, hogy ezentúl nem lesz úgy, mint eddig volt s miután reméli, hogy a megyébe vissza fognak térni a törvényes állapotok, szívesen visszavonja a sértést. Sértő szándéka nem is volt. Elmondja, hogy a püspöktől erőteljes rosszlást és megintést kapott ez ügyben, bár Schuster Konstantin a vallásügyi miniszteriumhoz intézett átiratában kijelentette, hogy ha a közigazgatási bizottság százforintos bírságát tudja, nem intette volna meg Hegyit. A főszolgabíró állításával szemben felhozza, hogy a csongrádi temető nem a község, hanem a hitközség tulajdona.

Dr. Apáthy Gyula közbíró kérdésére, hogy mi alapja van a főbbezés azon kitételének, mintha dr. Cicatricis az egyházi javak elrablója volna, Hegyi a következőket mondja el:

Cicatricis 1889. őszén jött Csongrádra. Ő följárta neki a házat szállásul. Nálak ott lakott egy ideig. Később, 1890-ben ismét öt hétig nála étkezett. Ezzel a köztük levő jó viszonyt akarja dokumentálni. A főszolgabíró azonban elhidegült, nem tudja miért s egy szép napon egy mérnököt nyolcz emberrel odaállított a plébánia földjére, hogy abból három öl széles dűlőutat hasított ki. Őt ki sem hívta. Csak később látta, hogy vetései le vannak taposva, luczernája összetörve, a répa földbe nyomjelző karók verve. Ő kihányatta a karókat.

A főszolgabíró újra beverette.

Hegyi újra kihányatta.

A szolgabíró kihágás miatt most maga elé csitította Hegyi tanyáját. Ő maga ment el. Elvitte az 1805-ből való adományozási térképet, amely szerint az a 141 hold föld az egyház tulajdona s abból nem lehet utat hasítottatni.

— Tessék fölmérteni. Ami 141 holdon felül van, vegye el utnak, de a 141 holdban nem parancsol senki, ha főszolgabíró is.

Azt mondta a főszolgabíró, hogy ne sértessen.

— Nem mondhatok más nevet az urnak, csak hogy főszolgabíró.

Ismét azt mondta a főszolgabíró, hogy ne sértessen.

— Nos, hát ha nem ön a főszolgabíró, akkor hazamegyek.

Fogta a térképét és elment haza. A főszolgabíró 100 forint bírságra ítélte s 50 forint költséget számított föl, habár egy lépést se tett az irodából.

Az alispán feloldotta ezt a határozatot. Később új tárgyalást tűztek ki, de az ügy elévült s Hegyi felebbezése folytán nem is lett belőle semmi. Ezért nevezte Cicatricist egyházi javak elrablójának.

Fölolvassák Cicatricis vallomását, amely szerint az egész dolog abból áll, hogy egy dülüt javítására törvény értelmében hatósági intézkedések tettek s az ut mellé, a plébános földjére állították a jelzőkarókat.

A bizonyítási eljárás ezzel be volna fejezve. Hegyi elmondja, hogy eddig három ügye volt a törvényszék előtt, két becsület-sértési s a Magdics féle ügy.

Dr. Apáthy Gyula alügyész a főbebezésben foglalt azon részt, hogy Cicatricis hölgyeket sampanyeroztat, nem találja sértőnek. A doktorok panaszvisszavonása folytán az eljárást megszüntetni kéri, fennmarad azonban még az „egyházi javak elrablója” sértő kitétel. Cicatricis nem jelent meg, kéri beidéztetni s addig elnapolni a tárgyalást.

Dr. Rósa Izsó védő azt hiszi, hogy midőn a főjegyző nem jelent meg, az által visszavonta a panaszát s az ügy mostani végleges elintézését tartaná helyesnek.

A kövvádó azért kívánja Cicatricis beidézését, mert a mostani időközjegyzében nem volt megemlítve az, hogy a meg nem jelenés esetén a vád visszavonnak tekintik.

Hegyi plébános folytatólag bejelenti, hogy ha nem ellenkezik ő az utczasinálánál, épen három holdat vettek volna el jogtalanul a plébánia földjéből.

A törvényszék ezután tanácskozássra vonult vissza. Az orvosok által emelt vádat Hegyi ellenében megszüntette, a tárgyalást elnapolta s az újból kitűzendőre beidézni rendelte Hegyi és Cicatricist.

Ezzel befejeződött a mai tárgyalás. Távozáskor Hegyi odament az orvosokhoz s kézszorítások között sajnálkozását fejezte ki a történetek fölött.

Kettős házasság.

Meg volt már énekelve a kisiratosi kékszakállu herczeg, Zimmermann János borbély esete. Volt már felesége a borbélyna Gyorokon, azonban Iratoson újra el akarta venni Riegler Rozáliát. Már meg is volt az eljegyzés, azonban a gyoroki paptól hozni kellett volna fölmentő bizonyítványt.

Természetesen nem lehetett onnan hozni. Hozott hát Aradról egy három tanu által aláírt papírost, amely szerint bátran össze lehetett esketni Zimmermann János Rozival, mert soha sem volt neki felesége. A gyoroki plébános meg nem adhat fölmentvényt, mert nincs otthon. Azért imhol tessék ez az írás.

Az ügyetlen dokumentumot nem fogadta el az iratosi lelkész s kiderült Zimmermann János bűne. A leházasodni készülő falusi Figaró az oltár helyett a törvényszék elébe került. Még is tartották régebben már a végtárgyalást, de elnapolták, mert Zimmermann bizonyos Freund Salamontra hivatkozott, hogy ez hamisította neki az aradi állomás vendéglőjében azt a bizonyos írást. Előállították ma Freund Salamont, aki tagadta a dolgot. Zimmermann azonban nem birt tagadni semmit sem, a törvényszék kettős házasság bűntettének a kísérleteért enyhítő körülmények figyelembe vételével három havi fogházra ítélte.

Figaró felebbezett.

Vétkes bukás. Ujlaki Sámuel tereskedőt vétkes bukásért 12 napi fogházra ítélte az első foku bíróság. Ujlaki felebbezett s a

tábla ma kihirdetett ítélete szerint a bűntetése egy havi fogházra emeltetett föl. Az elítélt újból fölebbezett.

Legujabb.

Kossuth budapesti diszpolgársága.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Félhivatalosan újabban foglalkoznak Kossuth budapesti diszpolgárságával s a Bud. Corr. azt állítja, hogy a király Pécssett nem tudott semmit sem a diszpolgárságról, hanem erről csak Bécsben — napok multával — szerzett tudomást. Valószínűtlen a félhivatalos híresztelés, mert a király arról már Pécssett tudott s Szapáry már itt érezte ennek következményeit.

Az osztrák képviselőházból.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Bécsből sürgönyzik: A költségvetési vita során Hoffmann nem szavazza meg a Budapesti építendő delegácziális ház költségét s kívánja, hogy azt a pénzt fordítsák a dijakok segélyezésére. A német parlament nincs örök időkre teremtve. (Lueger közbeszól: Én is azt hiszem.) Hoffmann folytatja: Hisz meglehet, hogy egyszer megvalósul a personal unio, amivel a magyarok ijesztgetnek. (Huck: Ez nem volna szerencsétlenség.) Lueger: Kidobni! ez volna a leghelyesebb. Ezután még többet beszéltek, köztük Bloch, ki visszautasítja Schlesinger vádját, hogy a zsidók üzik a leánykereskedést.

Tüntető főispán.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Gróf Majláth György Esztergom város és megye főispánja, ki az imént ülte meg főispánságának 10 éves jubileumát, lemondott állásáról. A főispán állítólag azért mond le, mert nem akar főispánja lenni olyan kormánynak, mely adott programjával a kath. egyházat támadja meg. Gr. Majláth a főrendiházban erős ellenzéki támadásra készül a kormány ellen.

A miniszterelnök ünneplése.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Marosvásárhelyről sürgönyzik: Marosvásárhely város törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén Wekerle Sándor miniszterelnököt diszpolgárrá választotta és erről üdvözlő feliratban értesítette.

Czári kegyelem.

Budapest, nov. 25. (A „Szegedi Napló” Pétervárról jelentik, hogy a csár öt halálra ítélt kolera-zavargó bűntetését kegyelemből életfogytiglan tartó kényszermunkára változtatta.

A német császár.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Berlinből sürgönyzik: A császár meghűtésből eredt bajából annyira fölépült, hogy hétfőn Sziléziába utazhatik vadászatra.

Megczáfolt merénylet.

Bécs, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) A berlini spanyol konzulátus megczáfoltja azt a hirt, hogy a spanyol régenskirályné ellen merényletet követtek el.

A közoktatási bizottságból.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) A képviselőház közoktatási bizottsága mai ülésén kijelölte az előadókat és elhatározta, hogy legrövidebb idő alatt tárgyalás alá veszi a néptanítói fizetésekre vonatkozó törvényjavaslatot.

A Panama botrány.

Páris, nov. 24. (A „Sz. N.” e. t.) A Panama-pör tárgyalásait a felebbviteli törvényszék az ügyvédek kívánatára elnapolta.

Antiszemita választás.

Berlin, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Ugy látszik, biztosra vehető, hogy Ahlwardt antiszemitát nagy többséggel fogják megválasztani Arnswald Friedeburghen képviselővé.

Közzgazdasági táviratok.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Buzát ma jól kínáltak. A vételkedv korlátolt, az irányzat nyugodt volt, és 12,000 méter-mázsza kelt el meglehetősen változatlan áron.

A határidő-üzletben a déli tözsde zárlatai a következők:

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) (Déliután öt órakor záródott.)
Buza öszre 7.49—7.51
Buza tav. 7.64—7.66
Zab öszre 4.87—4.89
Káposzta-repcze 5.53—5.55
Új káp.-repcze 1893. aug.—szept. 11.70—11.80

Budapesti terménnytözsde.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Zsirárú nyugodt. Szilva változatlan. Boszniai és szerbiai effektív 85 darabos 25—25.47, szerb szokványárú 19.86, novemberre boszniai 100 darabos 24.10, szerb szokványárú 20.09 forinttal kelt. Szilvaiz szilárd. Szerb árú 21 forinttal kelt. — Szesz: Csendes. Árak változatlanok. Szesz nyers, osztalékolt 14.25—14.50 forinton, élesztő szesz osztalékolt 16.75—17.25 forinton, szesz finomított 51.75—52.— forinton 100 liter százalékonként.

A budapesti értéktözsde.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) A tözsde a nemzetközi értékekben meglehetősen szilárd irányzattal nyílt meg. De később az árfolyamok a realizálások következtében gyöngültek. A helyi papírok közül a téglagyári és a kereskedelmi bank-résvények voltak kedveltek. A helyi piacz általában szilárd. A valuták változatlanok. A forgalom nem volt élénk.

Budapest, nov. 25. (A „Sz. N.” e. t.) Utótözsde: Osztr. hitelr. 316.45—316.50 Osztrák magyar államvasut 293.75—293.87. 4%-os magy. aranyjárdék 113.47½—113.50

Budapesti sertésvásár.

Budapest, nov. 25. (A „Szeg. N.” e. t.) (A budapest—köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.) Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 42.50—43.50 kr. 2. Öreg közép (pknt 300—400 klgr.) 42.43.— krig. 3. Fialtal nehéz (pknt 320 klgron felüli sulyban 44—44.50 krig. Fialtal közép (páronként 251—320 klgr. sulyban. 44.50—45. krig) Fialtal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 44.50—45 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 klgron felüli sulyban) 42.—43. krig. 7. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban 42.50.—43.50 krig. Könnyű (pkint 220 krig terjedő sulyban) 42.50—43.50 kr. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban — kr. Közép (páronként 250—320 klgron felüli sulyban) — kr. Könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (pkint 240 klgron felüli sulyban) — kr. Könnyű (páronként 240 klgrig terjedő sulyban) — kr. — V. Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 42.50—43.50 krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 42.—43.— krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban,

40.—41.50 krig. — Sertéslétszám. 1892. nov. 23-án volt készlet 111,499 drb, 1892. november hó 24-én fölhajtatott 1701 drb, 1892. november hó 24-én elszállított 4149 drb, 1892. nov. hó 25-én maradt készletben 109,051 drb. A hizott sertés üzletirányzata: Szilárd.

Vasuti hírek.

Hirdetmény. Osztrák magyar vasuti kötelék. Pótlékok életbeléptetése díjszabásokhoz és függelékhez. Az osztrák-magyar vasuti kötelékben 1893. évi január hó 1-én a következő pótlékok lépnek életbe és pedig a) az 1882. évi július hó 5-től érvényes II. rész 3. díjszabási füzetéhez a XII. pótlék, b) az 1888. évi márczius hó 1-től érvényes II. rész 5. díjszabási füzet 1888. évi június hó 15-től érvényes függelékéhez az V. pótlék, d) a II. rész 1. 1/A 2/A 3. és 3/A díjszabási füzetek 1892. évi február hó 1-től érvényes függelékéhez a II. pótlék és e) a II. rész 4. díjszabási füzet 1892. évi február hó 1-től érvényes függelékéhez a II. pótlék. Ezen pótlékok által a fent említett díjszabási füzetek (a II. rész 4. díjszabási füzetet kivéve) illetve függelékek a hozzátartozó pótlékokkal hatályon kívül helyeztetnek. — Példányok a köteléki vasutaknál ingyen kaphatók. — Budapest, 1892. november hóban. A magyar királyi államvasutak igazgatósága egyszersmind a köteléki vasutak nevében is.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Budapest nyugoti pályaudvaron beállott árutörődés megszüntetése céljából az üzletszabályzat 60. § ban gyökerező jog alapján azon szigorított intézkedés tétetett, hogy f. é. november hó 24-től kezdve viszszavonásig nevezett pályaudvaron leadáshoz kerülő mindazon tehérszállmányokra nézve, melyek 3 vagy több napi fekbérmentességet élveznek, ezen fekbérmentesség 48 órára lejjebbítetett, valamint a díjszabás szerű fekbér illeték, gyors és teher darabárúknál annak háromszorosára, kocsi rakományoknál pedig annak kétszeresére emeltetett. A dunaparti teher pályaudvaron a rendes fekbérmentes idő és fekbér, valamint a gabonára nézve érvényes 1 krnyi leszállított fekbér által nem érintetik. Együttal elrendeltetett, hogy Bpest dunaparti teherpályaudvaron darabárú f. évi november hó 24-től kezdve, hétköznapiokon esti 10 óráig vétessenek föl.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a felek-fogarasi helyiérdekű vasut az összeforgalomra berendezett Alsó-Porumbák, Alsó Árpás, Alsó-Vist, Alsó-Szombstfalva és Fogaras állomásokkal, továbbá a személy-, podgyász- és kocsi rakományu teheráru forgalomra berendezett Kercz és Besimbák megálló rakodóhelyekkel f. évi november hó 21-én a közforgalomnak átadott.

Hirdetmény. Osztrák magyar és felső-szléziai osztrák-magyar közszén forgalom. A fenti forgalmakban f. évi márczius, illetve április hó 1-től fennálló kivételes széndíjszabások 1., 2. és 3. ik füzetekhez 1893. ik évi január hó 1-től érvényességgel pótlékok, melyek új állomások felvételét és szemben a földíjszabásokkal némely viszonylatokra nézve csekély díjemeléseket tartalmaznak, fognak életbe lépni. Ezen pótlékok a részes vasutaknál f. évi december második felében lesznek megszerezhetők.

Hirdetmény Osztrák magyar, szerb, bolgár, török közvetlen forgalom. A fentnevezett közvetlen forgalomban jelenleg érvényes árudíjszabásokban foglalt azon megszorítás, hogy az élő állatok, bor, pálinka, boreczet és spi-

ritusz, aszalt szilva és szilvaizs végül a gabonaművek szállítására vonatkozó 1., 4., 12., illetve 17. sz. kivételes díjszabások a keleti vasutak állomásaival való forgalomban csak a nyugatról keletre való irányban érvényesek f. é. november hó 1-vel elejtven, ezen kivételes díjszabások tételei fenti naptól kezdve mindkét irányban érvényesek.

Hirdetmény. Páris la Vilette állomásra rendelt liszt utáni díjszámítás. Az osztrák-magyar-francia köteléki III. rész 2. füzet díjszabásához tartozó I. számú pótlékának 6—8 lapjain liszt küldeményekre nézve Páris-Donaue állomásra fennálló díjtételek f. é. november hó 15-től kezdve Páris la Vilette állomásra is alkalmazhatók. Az utóbb nevezett állomásra rendelt küldeményeknek beviteli vámilletékét a francia határon kell lefizetni. Budapest, 1892. november hóban. A magy. kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.

REGÉNYCSARNOK.

A szenteskedő.

42

Irtá:

Graviere Karolina.

Igy fejlődött ki azután a régi ellenségeskedés, és a méltányosság és lelkiismeret szavai egészen elnémultak.

Nem beszéltek egymással többé a háziak. Lievin atyus újra felvette a gunyos és ellenséges hangot Irén ellen. Ha megszólította, hátat fordított neki, ha megjegyzést tett a háztartás érdekében, vállat vont. A gyerekeknek valóságos réméné vált s minden alkalommal megtámadta őket. Ha véletlenül vizet öntöttek az abroszra, letörtek egy száraz ágat, feldöntöttek egy széket vagy nyitva hagyták az ajtót, volt hadd el had. Azelőtt az unokái meglesték az öregot, kikutatták nagy zeebeit, mikben mindig volt egy-két alma vagy dió, most azonban messze elkerülték nagyapjukat. A belső viszály teljesen megsemmisíté a családi életet La-Mercy-ben.

Aki mindezek miatt legtöbbet szenvedett, ámbár legkevesebbet panaszkodott, az Sebestyén volt.

Az utóbbi évek alatt feltalálta a csendes, békés otthon eszményét s most fájdalommal tapasztalta, hogy az igaztottság és keserűség napról napra kiszorítja az egyetértést és békét.

Sohasem szeretett küzdeni az ellentétes áramlattal s többre becsülte megadni magát a körülményeknek és az igazat megvallva, nagyon is csalatkozott Izabella nézeiben és leginkább félre volt vezetve e ravasz teremtes által. Változatlan szelidségével uralta őt e nő s sohasem hitte volna, hogy az a virány, mely áldozatként mutatatta be magát, vermet rejt maga alatt.

A béke helyreállítása céljából Sebestyén kísérletet tett, nejt engedekenységre bírni, azonban Irén, ki eddig meghajlott a járom alatt s látszólag eltűrte, hogy hamupipókének tartásák, a legelső szóra a lehatarozottabb ellenállást fejtette ki.

Mialatt Sebestyén elősorolta azon előnyöket, mik fiaira háramlanának az intézetben való tartózkodás által, Irén egy más kéréssel és tárggyal lepte meg őt, kifejtven előtte a saját tűzhelynek személyes függetlenségét és sérthetetlenségét. Ha már el kell hagyni La-Mercy-t, nem jobb lenne-e, ha

mind elhagynák azt? A munka mindig és mindenütt békét és szabadságot biztosítana számukra.

Irén fölindultsága, az öreg Lievin ellentétes hangulata, Izabella néma buskomorsága rossz előjelekként tűntek föl Sebestyén előtt és sehol sem talált kibuvót, menekvést e naponta ismétlődő viszály helyzetből. — Miután misem történt a viszály megoldására, tehát mindinkább gyógyíthatatlanabbá vált az és a nehézségek egymásra halmozódtak. — Lelke mélyében már igaztalanná is kezdett válni és neje macasságát elítélte, azt híven, hogy egy kis engedekenységgel mindent jóvá lehet tenni. Irén azonban átlátott hajdani barátnéja lelkén és édeskes szelidsége által nem hagyta többé tévutra vezetetni magát. Mióta e hűtelen jellemhez a kulcsot megtalálta, azóta könnyűséggel olvasott annak titkaiban; minden mosolyát, minden szembunyorítását megértette. A szenteskedés e tökélye elérítette és folytonosan rosszakaratu es igazságtalanságtól ostromozva, a családi életben mintegy teherként véve részt, Irén mindinkább érezte, hogy titkos gonoszság áldozata, de gyermekei megerősíték bátorságát s csupán önjerejére támaszkodott szabadsága kiküzdésén.

La-Mercy-től negyedóránnyira, ha Jemepetől Berleur felé megy az ember, a talaj eleinte szeliden hajló síkságot képzel, de egyszerre meglepő sziklásá válik át habzó patakokkal és fantasztikus szikla-csoportokkal. A szakgatott, vörvörös, lávaszerű talajt nem igen csodálja az odaváló lakosság, hanem annál inkább gyönyörködik a táj festői szépségében.

Folyt. köv.

Vizállás.

	— nov. 24.	— nov. 25.
	Méter. 0 felett 0 alatt	Méter 0 felett 0 alatt
M.-Sziget . . .	0.42 —	0.42 —
Szatmár . . .	0.26 —	0.24 —
Tokaj . . .	— 0.40 —	— 0.48 —
Szolnok . . .	— 0.30 —	— 0.34 —
Szeged . . .	— 0.24 —	— 0.30 —
T.-Becse . . .	— 0.52 —	— 0.58 —
Csongrád . . .	— 0.65 —	— 0.67 —
Gyoma . . .	0.67 —	0.63 —
Námény . . .	— 0.58 —	— 0.55 —
Arad . . .	— 1.15 —	— 1.15 —

Szerkesztői üzenetek.

Cs. I urnak. Az özvegy varrónő komolyan lásson utána az adóügyének, mert azon a nyilvánosság, sajna, nem tud segíteni. Forduljon bizalommal az adóügyi tanácsnokhoz, aki szívesen ad fölvilágosítást és utmutatást.

És mivel ilyen alapos jó véleményünk van az adóügyek jelenlegi intézőjéről, nem tartjuk megtörténtnek azt a vasárnapi licitációt, melyről említést tesz.

Szegény gyermekek szülői. Panaszukat az illetékes tanhatóság figyelmébe fogjuk ajánlani. Nyilvánosságra már csak azért sem való a levelük, mert névtelen.

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BABA SÁNDOR.

KATHREINER

— FÉLE Kneipp-maláták á v é.

Csak ezen védjeggyel valódi. Utánzás tilos.

Fölülmulhatlan rótkávét.

Mindenütt kapható.

Az igen t. olvasóközönséghez!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy könyv- és zenemű-kereskedésemet egy a jelenkor igényeinek teljesen megfelelő magyar, német, francia és angol

kölcsön-könyvtárral

kibővítettem.

Havi olvasási díj 60 kr.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérem tisztelettel

Gömöri Lajos.

Könyv- és zenemű-kereskedése és kölcsön könyvtára.

SZEGEDEN,

Kárász-utca 10. szám, Gál-ház.

648*-11

„Nincs többé fejfájás!”

903-20-1/F.

D. GÖTZ

MIGRAINE-PORA

huszonöt év óta egyoldalú, ideges, rheuma-szerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott, mit több ezerre menő köszönet-nyilvánítás bizonyít. Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

és Baross Gáborné ő exczellenziája feltűnő eredménytel használat. — 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba doboz 1 frt.

Eredetiben kapható Fáykis József „nagy Kristóf”-hoz címzett gyógyszer-tárban, továbbá Török Józsefnél, király-utca 12. Budapesten.

Szegeden: Barcsay Károly, Keresztes Sándor (a „kigyó”-hoz) és dr. Hibay György (Széchenyi-tér) és Szántó József gyógyszerész uraknál.

Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Csakis a világhírű CZIGARETTAPAPIROST használjátok.

Les Dernières Cartouches jeggyel

BRAUNTSEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exelmans

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a cigarettapapiros eszményképe.

288-25-15

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs I., Schottenring 25.

Valódi francia „LES DERNIÈRES CARTOUCHES” cigarettapapirunk, valamint a valódi francia cigarettahüvelyek a „Les Dernières Cartouches” papirból Szegeden és környékén minden noringbergi nagykereskedésben, ugyancsak az összes magy. kir. dohányüzsdékben kaphatók.

Egészség ápolása.

A 30 év óta készített, és köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, légcső és gégében való inger, kezdődő tüdővész ellen meglepő és tartós hatásánál fogva messzire az ország határára terjedt és keresett Dr. Miller-féle moha virágnevű már két influenza-járvány alkalmával, mely leginkább tüdőbajjal lépett föl, igen jónak bizonyult.

Kapható minden nagyobb gyógyszer-tár és gyógyszer-kereskedésben.

Egy eredeti tégely ára úgy gyermekek mint felnőttek számára 50 kr.

3 tégely 1 frt 50 kr. árának postautalvánnyal való előleges beküldése mellett a szállítás bérmentve történik.

Ismét eladók megfelelő százalékot kapnak.

Központi szétküldési raktár:

MILLER GYULA

gyógyszerésznél Brassóban.

900-12-2

10,148/1892. sz.

906-1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szegedi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Kispéter Imre végrehajtást szenvedő elleni 3 frt 70 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék területén levő, Szeged város határában fekvő a szegedi 7303. sz. tjkvben 12,723. hrsz. Ladányi hegybeni szvsőre 1086 frtezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeltetett és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1892. évi december hó 12. napján d. e. 9 órakor a kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

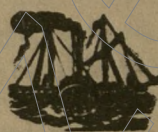
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 108 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szegeden, a kir. tkvi törvényszéknél 1892. évi október hó 4-én.

Szentiványi,

kir. tszéki bíró.

Első es. kir. szab.

Dunagözhajózási

társaság.

H i r d e t m é n y.

Az áru felvétel folyó hó 30-ikán be-szünttetetik.

Szeged, 1892. november hó 25-én.

Az ügynökség.

907-1-1

58,148/V. 892. sz.

M. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Házeladási hirdetmény.

A magyar államkincstár tulajdonába került alább felsorolt és eddig államkölcsonnel terhelt házak f. évi november hó 27-én d. e. 9 órakor kezdődő és ezen igazgatóság tanácsstermében tartandó nyilvános magánárverésen eladatni szándékoltnak.

Eladandók:

Téglagyár-utca	3. szám a. ház	8000 frt.
Margit	14. " " "	13,650 "
Dugonics	36. " " "	5800 "
Vörösács	26. " " "	2050 "
Fecske	12. " " "	2000 "
Tündér	22. " " "	1700 "
Üstökös	8. " " "	6200 "
Üstökös	10. " " "	4050 "
Makkoserdő-sor	20. " " "	2000 "
Sajka-utca	10. " " "	3700 "
Csuka	32. " " "	2059 forint

kikiáltási ár mellett.

Az illető házak a kikiáltási áron alól is eladatnak, ha az árverés eredményét a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszerium jóváhagyja.

Árverezni kívánók tizenöt %-át bánatpénzképp letenni kötelesek, a vevőnek maradék árverező a jóváhagyás leérkezéskor letétbe helyeztetik, ha pedig az árverés jóváhagyatik, úgy az tőkébe fog beszámíttatni és a fennmaradó vételért vevő 50 éven át 5-1%-al államkölcson módjára törlesztheti, jogában áll a vételért előbb is lefizetni.

A ház csak akkor megy át a vevő birtokába, ha az adásvételi szerződést ezen igazgatóságnál aláírta, az adásvételi szerződés egyéb pontjai ezen igazgatóság hivatalos helyiségében (I. em. 15. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szegeden, 1892. évi november 17-én.

Csiszár.

888